

Швајцарци против минарета на џамијама

Пише: Родриго Карисо Коуто
понедељак, 30 новембар 2009 12:47

(Ел Паис, 30.11.2009)

Грађани Швајцарске су јуче на референдуму изразили одлучну подршку предлогу о уставној забрани изградње минарета на џамијама које ће у будућности бити подигнуте у њиховој земљи. Иницијативу ултрадесничарске Швајцарске народне партије (SVP-UDC), подржало је 57,5% гласача, али то неће погодити већ постојеће минарете на швајцарској територији. Излазност на референдуму је била 55%.

Овакав резултат сместа је изазвао страх од немира у муслиманском свету, и насилне реакције екстремистичких група. По круговима интернационалне Женева, јуче се видно пробудио дух кризе настале после објављивања карикатура Мухамеда 2006. у једном данском дневнику.

Овај резултат – посебно његове размере – примљен је са запрепашћењем у швајцарској политичкој класи. Осим изненађења, аналитичари изражавају утисак да би резултат био исти у многим земљама из ове зоне. Швајцарска бискупска конференција је изразила жаљење због оваквог резултата.

Референдум је изазвао полемику још у току кампање, коју је Народна партија илустровала постерима са претећим минаретима као ракетима, и женама у буркама. Неколико дана пре гласања, Међународна амнестија је упозорила да ће забрана спречити Швајцарску да поштују своје обавезе о слободи вероисповести. Промотери иницијативе SVP-UDC – на општим изборима из 2007. добили су 29% гласова – одговорили су да градња минарета није под окриљем слободе вероисповести, јер минарети «немају релigioзни значај».

Швајцарци против минарета на џамијама

Пише: Родриго Карисо Коуто
понедељак, 30 новембар 2009 12:47

Ово екстремно становиште такође је бранио и теоретичар ислама Тарик Рамадан, швајцарски држављанин египастког порекла и доктор муслиманског права. Рамадан је потврдио да «минарет није нужен за молитву». То је олакшало посао онима који су покушали да увере народ да је минарет «знак политичке доминације и експанзије ислама по швајцарској земљи».

Швајцарска влада и парламентарна већина били су против иницијативе о забрани градње минарета. Према министарки правде и полиције, Евелин Видмер-Шлумф «резултат овог гласања, без сумње изражава постојећи страх и несигурност међу становништвом да исламски фундаменталисти могу да одведу до успостављања паралелних друштава, која ће се изоловати и игнорисати наш правни поредак».

Министарка је додала да «тај страх треба посматрати озбиљно, као што је то чинила и чина влада, чак и када процењује да забрана градње минарета није подесно средство за борбу против исламских екстремиста».

У Швајцарској постоје само четири минарета, а осим тога, са њих се не позива на молитву. Најпознатији је онај на џамији у Женеви. Рачуна се да има између 130 и 160 верских и културних исламских центара у читавој земљи. Минарети у Швајцарској до сада нису били узрок социјалних сукоба. За разлику од тешкоћа при интеграцији какве се виде у другим европским земљама, муслиманска имиграција изгледа да се интегрисала у друштво без већих тешкоћа, што још више чини несхватљивом иницијативу SVP-UDC.

Сви посматрачи се слажу у тврдњи да се у основи референдума ради о «присуству муслиманске имиграције у Швајцарској». У Швајцарској има око 400.000 муслимана, и они потичу из Турске, Албаније и бивше Југославије.

Референдум је још једном указао на провалију која дели Швајцарску немачког и француског говорног подручја. Од 23 кантона, само четири је било против забране: Базел-град – немачко говорно подручје, и Женева, Нојшател и Вауд (Лозана), где се говори француски.

Мрачан израз лица министарке спољних послова, не оставља никакву сумњу. За

Швајцарци против минарета на џамијама

Пише: Родриго Карисо Коуто
понедељак, 30 новембар 2009 12:47

социјалисту Мишелин Калми-Реј, изражена воља Швајцараца је «израз страха и доказ узбуне пред глобализованим светом палим у економску кризу». Али признаје да су власти «подцениле легитимну забринутост грађана». Калми-Реј тврди да је овај резултат гласања плод «фалсификовања стварности и инструментализације страха Швајцараца од стране одређене политичке партије». Према швајцарском шефу дипломатије, речена партија «прави систематски амалгам између ислама и насиља, женске подређености и дискриминације» и ту партију квалификује «недоговорном јер је довела нацију у овакву ситуацију». Калми-Реј сматра да »резултат гласања не изражава одбојност према муслиманима», али дозвољава да је «потцењена легитимна забринутост грађана», и каже да је «забринута видевши колико Швајцараца подржавају тезе SVP-UDC». Она додаје: «Мислим да хитно треба појачати спољни и унутрашњи дијалог са циљем да се нађе решење за овакву ситуацију».

Да ли теба очекивати реакцију муслиманског света, сличну оној коју је изазвало објављивање карикатура Мухамеда у данским новинама? «Не», одговара министарка, «јер ми верујемо у дијалог». Инсистира на томе да четири постојећа минарета неће бити погођена овим гласањем и да ће муслимани и даље моћи да без забрана наставе са својом вером. Али и тврди: «да је овакав референдум одржан у било којој суседној земљи, дао би сличан резултат».

Превео Бранислав Ђорђевић